GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0784
4	Work Number	R 2585
5	Page No (From... To)	1 to 13
6	Name of the Work	ABHISIKTA RAGHAVAMU
7	Subject	ABHISIKTA

Abhiṣiktarāghavamu

అభిషిక్తరాఘవము.

Restored from the library
Rs. D. 380. in the year 1961-62

అభిషిక్తరాఘవము.

—

శ్రీరామ. శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

శా. శ్రీవక్షోరుహకుంకుమాంక మెదరంజిల్లు నీలాంగంబు భూ
దేవీప్రేంఖితకల్యంగిటంబాది విశ్వత్ప్రమానుబంధంబు వే
లాన్వైబంధ్ర మణింగసెయుబాదన్వైవశా మాశ్రిస
ద్భాక్యనెవెంకటరామభూవిభుజగత్ప్రఖ్యాతియగాబరిత్రన్. 1

మ. పటుబుద్ధిన్ నిజభామ భక్తజలతో బాంధవ్యవిహారాద్రి నా
కరితేనీడలగని గౌరిచాంచలివెంబాకొరిటంపునదౌ క్రౌం
గిటనేనునవ్వెలెరంగటం చలనరుదిలిరా గల్గూలునేవేపువేం
కటరామాధిపమల్లివంశజు గటాక్షశ్రీల రక్షించు లోకి. 2

మ. కలనియాంబిలోల హేమగర్భతకు యుక్తంబౌనటుంచెయ్ సువ
ర్ణమయాలంకారవధూటి పొందుగని లవలాంకుబాద్రిప్రభా
వతు శాస్త్రంబులు గాపతించు నజు దాపృథ్వీపాలకోమల్లివం
శజు శ్రీవెంకటరామరాజు పరనశలంతోబు రొంబిల్లు నేక. 3

శా. శ్రీనెంతేనలకుర్యాపు గాంల పయరాజీవప్రభారాజివై
నానామాక్షయమహిమహాద్రి దాక్షవైన మవారలరాయాంద్రిసం
లానాదాగోర్భధిపవజ్రమై నకల దేనవారల వాస్తవ్యసం
లానంబైన గమానసాంద్రీయుగల దత్ప్రమమాకెప్పుడున్. 4

చ. ఉపనిషదర్థవీధికమహాగన్నలమై తివిరించి మాటుచేర్
. . . దుశాబులకకింపెసవారసమస్తవిధులన్
విప్రులవరత్రభావ . . . మద్విశాబుకకింపెసవారసమస్తవిధులన్
విప్రులవరత్రభావ . . . దుభారతీయచ్ఛగాల ~~మాకపరిబుల~~
కోవిదులప్రబంధరచనైకధురీ . . . వరప్రసాదులన్. 5
(ఈ పద్యము నందు లేయుదు పంక్తులుగలవు)

శా. రాజిల్లన్ మహిం దైవభీంసనిన చోరాజీవ భూభాబయల్
భూరిజనిర్ధూలకీర్తియు నృపసదః పాండిత్యభాగుల్ స్సల్లలితా
రాజీపల్లొప్తియు బుద్ధి సంపదయు జిత్రంబగ్గ రున్నల్లవ దాం
భోగిజన్ భోగిజను లించు గాలమునిశాంబునానుసారంబెంత యల్. 6.

మ. పరికింపందగుధీర శీవృత్తాసు గాయు ల్రూపించి చెనా దానిని
లవరయుంగూర్పకయ్యైన (?) పటుటిబుధుల వర్తిన్నైనా వానిని
ధ్వరవిఖ్యాతి ధరాసురాగ్రజులచె బొంతిన్నైనా లనకృహా
త్వరులం జెందకయుండు బోవగలవృత్తియెన్నికనగే మోవాకటూర్ — 7

సీ. బంధుర వల్లికా భవన శాలికి రామ
రసగుంభనము యథార్థంబు కాదె
శుకముఖ ఖ్యాతి సంశోభికి సకలాగ
మప్రచారంబు ధర్మంబు కాదె
యుత్తరా హర్షిత శ్యామ పేటికి గాంచన
పారిజ్ఞునకు నదిపెటియుప్పతప్రకృతి గాదె
యర్థగౌరవముచె నలరుమేటికి మంజు
పదవిన్యాస శ్రీద పాటి గాదె.
మరియు మహిమాక్షర సుధాస మాజ్ఞ
కాల్ప్రు హృష్ట విభుదాగ్రణులకు సాధ్య
లోకైక కావ్యము సాధ్యమైనట్టు గాదె
కనుగ్గానంగన నడగిన యాదికర్తల.
. . . . నేనభినుతింతు . — 8

మ. ధరణీశం బెంపు వహింపవాటికరణా వుంధానంబు సాధించి ని
ర్జరభాషాం బుధి ద్రచ్ఛియింరణ్రసను దించదావ్యస్యాంల క్ష్మీమే
నరు వారని విభు దాంతరంగముల కత్యాశ్చర్యంబగ్గా జ్ఞానే
శ్వరుల నన్నయ తిక్కయజ్వలను బాల్యా ప్రాకెంలు వాక్సిద్ధికిన్ — 9
(ప్రకటిప్పట్లావారంభింపబడియున్నది)

మ. సరసార్థాశయ దంచిపర్ణనియమింబా శాబ్దజాలంబని 21
ర్ఝరశృంగార రసాంచలంకృతులలప్పిస్సా పాటు ధూరంధయు
ప్రవరిత్తెడు దేశనక ఘూర్జరశబ్దవనితా వర్తించ . . యల్
నిరతింగాకవి తెలుగిప్రంగావదియలనిం దించుటన్ . . . 10

తే. ఆనియు భిష్టదేవతాభివాదనము 15
వరసుకవిగణానువాదనము
గాకవీంద్ర బాలకాంప వాదనము
తి (?) మభివాదనముననాయలజేసి. 11

చ. అవనిపుయున్ భగీరథసముగ్రతమ (పా?) స్నాను పాత్రసాంసర
ద్దివిజధునిఖిలంబుల బిత్రుప్రమదాంబుజమండెనట్టు నా
చవినిమ హిత్రిమ (?) స్తనయసంస్తుత రాము యశోకర(ణం)బులన్
గవులకు నే నాకరంధ (ద?) ము వికాసముగూర్చ నటంచు మున్నెదన్. 12

సీ. హంసవంశోత్తర సముద సత్కీర్తిచే 14
హంసవంశంబుల నావహించె
హిమకరాంచిత రక్షాభిరతి ధమయుల్ననిమహా
హిమకరాంశి నశిధారనెవడించె
పరభీరు వృలకు బలేపలప మథనుగారు
పరభీరు వృలకాంక్షి చారుగజేసె
నీలవర్ణనకళా నివేదిత ధర వర్ణ
నీలవర్ణనకళా నిరతిగాంచె
ననుచు బుధులెన్న వెలయు లోకైక విశ్రు
తాంఘ్రి దిగ్గజకుల హృద్భమలంకరాత్రి
దళవిభాళాడి బిరుదాంకి లోత్ర ధ్యాన
సనాథు దగుమల్లిబాపేంగ శౌంధి నేల. — 13

సీ. ప్రతిదేనిపశీతికి కిల్లవ్రతిమలందయు సెందు
మానినీమణులు చామరలు వైవ

దెసవెలుపలనెల్ల పసరించు సరిదారుల్
కాలువరీతియు నెలంకుల వసింప
సకలశాస్త్రములు రస్సరరాజి మూర్తియై
వై ఘనకావ్యముల్ ప్రసంగములు పచేయ
పూరిదాంతరాంగతాదళిన్నర్తింప హేల
కామవర్త్యవర్గంబు వేమరక కాలవ
పూలతొప్పు రాగపూతబాంధవైత్రితజనాంబు
వెనసి చెంత ప్రకాశింప నిండుపొంగు
సంపదమ్ము ఠీవ సౌక్ష్యన్నవింప భువిని
యొంజి పెరగాలగాంబుగా నుండు నట్టు డు. — 14

క. నవరసగుంభిత సత్కృతి
కవితాపులత రసములు వింపు ఘటింపగ నా
రవమున ననుగనగాని పన
మిత్రింపు మధ్యవయోంకృతి నిత్యనిపతికెర్. — 15

మ. సరసాశ్రుసరణ వెల్లమెచ్చు కానగాజాతురల్సంపత్తి ని
శ్చిరభావాక్షతలాంధ్రకావ్యములు గాజాటరల్యంగనే
రటరి విన్నాదము మధ్యవయోంకృతివిచలింప నెన్నకు జాదేవర్ష
ధరణీనాంనసంటేవేంకటపతింబా! సాంధ్రమే ద్యానిధీ! — 16

తే. లాంత్రిన్నైదగడు నిజ ఖడ్గదళిత వైరి
వీరసంపత్ప్రతాప సామ్రాజ్య విభవభాగ
భాగ్యసంపద దయచేసి బహువిధముల
నన్నెబ్రోచిన పెన్నిధానంబు సుమ్ము! — 17

వ. కావున. 18

క. ఆరాజాగ్రణికైనే! వారాజర్షి మగజియు వంకేతముగనే!
యారాజ వాలివి కవితన్
సారా రాజా మాత్య సదృశ సభ్యులు దలపన్ — 19

క. అని యానితర ఘనభూషణ
ఘనసార ఘనాగ్నిజ్ఞ వీటకాప్రభూతులచే
నను ఘనముచేసిననునే
మన్ననము ననువొప్పంగి బుద్ధుల మన్ననగను చారీ. 20

శా. గద్యాశీరసు ఉత్తమాంశ్యైన రంగ ప్రచారీ కావలంబించె
పూవద్యోజ్ఞైత గురుత్వ భ్రాంతశయల్ మేలుప్పలుప్పందు నద్దోటచే
సద్యో! సలర్షివిమర్శ విజ్ఞనమన సౌఖ్యంబు గామనర్షినాగే
యుదర్య జహావీర సవచన పిండ ప్రబంధాంబాగిక. — 21

క. అనియె తదర్థి లతికలకు
వనజాక్షుండైన యట్టి వసుధాధిపతిం
ద్రుని వంశక్రమమ్ము ఖనెవ
ఘనమధుర వచోనిరాఢీకలనే మిఅయు చారీ — 22

సీ. కమలబంధుర కర్ణి కౌసాధ విహారతి
కెవ్వనిరాక కెవ్వని రాక పృథికాల్పు ననుసు బాగతి
కగక లగక విరెం నశగకౌబుదనయుంప
గాంరంబు బొల్చ వెఘనుని వాస్త
అభిసారికాభ్యనాభావకుంతనలోమః
మటికి చాకారవేల భవ్యకాంతి
నరుల కక్షర రూపమరయ నాజ్ఞమె యలఘు
కవితామతిరేటుసవిలాస గాహనాన
నిర్ఝరజాంత కుచఘనాంత నిబిడ ఝరత
రంగమరిసాను పరితపశ్య రసర్థియాత్మ
మంరిబిసిని హింసక్రియాం శాంవి యలాతు
23

శా. ఆకల్పాప్తనియుంచు గర్వేదముసదయల్లస్తోకధీశాలికి
క్ష్మావకుండాదర్శ్యబూదయోల్లదర్షి మము నం గర్వైశ్వేశ్వాపాల్యాదుం

ధాత్రీప్రియవంశదైవతరఘుం డావిష్కృతిలింగాంచెనా
క్ష్మాశ్రీకాంతా(గ్ర)శ్రీసూతిత్వై వెసగె రామక్ష్మాశ్రీనాథుండు తగన్. — 24

శా. ఆవంశాంబుధి దేవభాగ్యుదయంబై వెల్గిన్సదా సూరియు
ట్లా విస్సవిభ్య యశస్సుధాధవళితాశాంతంబు రంజిల్ల నాగ్
ఆత్రవల్గల్తీరకేళిచెనరిథుటాంతర్రిత్రిల్ల డిల్లన్సు శ్రీ
జీవంజీవము లుల్లసిల్ల సువల(శ్రీ)యుప్పతిల్లంగరుద్ — 25

క. ఆయధిపతి కులమున గా
క్ష్మే యకముఖదాలతిప్రవశేకలిత సుమన
స్త్రే యబిదలగ్గల యశ
శ్రీయలుతగు మల్లతిమ్మక్షితిపతి జనించెన్ — 26

క. ఆతిమ్మక్షితిపతి నాగాం
బాతనుజుం బెండ్లియాండి బాహాబలవి
ఖ్యాతిలయి నవలాటి విధశుభాగ్
ధ్యాత్మయని కగనాధిపాప దాలయని గనియెన్. — 27

సీ. కలవకంబెనవచ్చు కోటాలపల్లవయుక్తి
సూనుశరత్సాహిత్యలాసుం డతడని
క్షీరాబ్దియెనవచ్చు సారవి(ద్రుమ)యుక్తి
ముఖభృంగవర్తిత్రచే మెరయదని
ఖగరాజనవచ్చు ఘనశాఖారుచియుక్తి
పక్షపాతయులని బరగదని
హిమశైలమెనవచ్చు విమలశైరతయుక్తి
కుటిశాపహాయని నేల నాలదని
తలపనేలనికెత్రి (ప్ర)తాపములకు
ననుచుకకు బంతమహాకాంత ఘనసఖాంత
రాంతశైలాంతబుధజనుల్ సంతసింప
వెసగరుచి హాళికగెనధాత్రీశవరాళి. — 28

క. ఆకువలయపతి చినాంబం
బాకువలయనేత్రవలన మహానీయకళా
రాకాచంద్రులనెల్ల
క్ష్మాశ్రీకాంతుల నిదిమ్మక్షిరాజఘనుని గనియెన్. — 29

మ. యరమల్లం జగితావి దప్పతిబెతంగై పారగాంబాలబ్రాం
సశిరదాంబుధులమ్మక్షిభూపతి గరంకే సాధనం చేసితా
గరిడం వెల్విడివచ్చు వేళకయు కానకబూని శేవటియ
మమనాకిల్లనభటిదానములకై మురారివరగరావిహించుల్. 30

శా. తానాథిశవిమతిమ్మక్షిభూవిభుడు వాలికాబన్నతినర్ధ దిమం
బానారిమ శ్రీ బెండ్లితై పులుడిభూపగాత్రమ శ్రీంగగినధా
త్రీనాధాగ్ర శ్రీరంగనాధ నలమలంత్రీరంగరాట్పుంగవుల్
దీనాధాభల నాటువరాగని యెనాదివ్యద్యుతిరాశింపై. — 31

మ. పరమ పెద్దిమదన్నపేరమతిపదాంబాంబామ శ్రీంబెండ్లియై
వదసంగాంచె సుమాంబులం సమరవాశిబ్బిఠాంరభటాశుల్
సరసాంద్రసరుసెల్లభూవిభు నిశాటలిఠిమ్మల్లమ్మక్షిభూ
వరబాంధాద శ్రీరంగనాథనృపతి నావిష్కృతామప్రఖ్యన్. — 32

క. వారలలోదగునెల్ల
క్ష్మాశ్రీరమణుం దక్షిలార (?) కాంతాస్త్రపరుతాం
ధారాధర ధారాధర
ధారాధర నయన వీప్స ధారాధరుడై. — 33

లయగ్రాహి:—
యుల్లవిభుకీర్తిపరిఫుల్లసిత పద్మసుర
వల్లభకరాధ్యుధసమల్లశిత ముక్తి
తొల్లిదిసుపర్వతరుపల్లకహితాగ్రపలశ
రల్లిలచంద్రసుమభల్లకరకే శ
భల్లకరకాంబునిధిమల్లకలఢౌతగిరి

భిల్లవరగాంగరఘుర పల్లవితరంభా
పల్లవసమగదళ తనూల్లల దసారవుచు
వెల్లనిరసించి నగియుల్లసము పాడుదే.— 34

సీ. తమకంపులనడంగు తఱిఘనస్తనభరా
పమర్థింపలవశించె బరువులెవ్వులు
తమవాపులను దాగుతఱిగాంచె గడిలోటి
సామర్థ్యసాభాగ్యరిబు నైకరతులు.
తాను యుంకువలబికుర్తి తఱిజెంద నెమ్మిని
సవతుకుమిలవాకి సలచయలిలు
తమదాపులను దారు తఱిపాల గనుదోయి
సరిబూనె వనములగి శంబకములు
మల్లియల్లనవనిపాల మంజిసిద్ధ
పటుసమాక్రమ చకిత ధావదివ్యరోధి
రాజరాజ మఖీపరి భ్రాంతిలాంగ
సులలికటుగాని దాడవిసారియగునె.— 35

మ. ఆకలంకాకళితదాడిమాంబుసుగుణాప్రాలంబయాతోత్కరాం
బికభ్రాగ్రనివరయల్లమాసలబలబలత్రీతాల్పరియాత్రంగమా
ముకురాసాశ్రీలిఘీధర్మశ్రీపల్లవిద్యుత్సమోత్కిరాప్తిరంజిత్తునా
యకరత్నంబయికొగనభ్రూవిభ్రునివెల్లాదిశుదురీవిస్తరిన్. 36

చ. కరము నిజేశు బన్నవలు క్రైకొనిదాదేవుకొసభ్రూవిభ్రుడే
దివుకులదేవితీర్థలసుధీనిధినివరదాధినాధునిన్
స్థిరములొయెల్లమాంబచనలింర్తినపాంబనిరంగమాంబభా
సురనిభుకాననంతవిభుగాంచిప్రసిద్ధిపహించిరెంతయున్. 37

క. వారలలోన నసాలుడు । ధారావహాభియరరూప
మాకరంతమహిం। భారధిదిహాదౌ: పలిపిత
హరిసుభానాలమదయుచునవనింబు పౌరే.— 38

ఉ. గాయకులశ్వేరాయబలభూసులబల్లయనాలరాజకో
క్షేయకష్ఠారత్రైవిరనిచెప్పిదడింతియకాకెవెలకుర్
రాయలపిమలగ్నజలరంగబలంబులలోత్ఫైరయుల్
పాయకయు నరవారుసరిపాళెసు వైబినయల్లజస్రబుర్.— 39

సీ. నరవర వెలిగొండ్ల శిల జానెవడు రాజ
వంశఘులక్ష్మికి గలకేనె ఎనిజ్ఞ
జగకబలిశిని యెుకర్రి చాప్పు గా పంకిల
స్థలి పెంకదవువాని చప్తకజేసి
తగులమినవికటంత్ల పగబట్టి వక్రమా
ర్గములబ్రమిర్భు వాని కడియర్రోసి
కారిన్నైగల పోక గని పరు సలిలవగాంచి
చెరుడంగి నవాని వెలిక్రోద్రి
చెరనిరపాయలతా యలతెస్మమ సరస
ఋజ్గక్కశలరచ్ వైభవ సముచితైక
మహిమవాత్రకునెకిరిన బుష్పినాల
ధరణికాంతావసంపని ధరణికాంతా.— 40

ఉ. ఆధరణిధరాగ్రణియుదారగుణానివలతమైనలక్ష్మిమాం
బాధవశాక్షియందుగరుమంగనియోదివెంగళావనే
నాథునిసంతవాదయుసనాధునిసల్లనకేళకావనే
నాథునికౌరనింఘంటికవిరాథనిధూతవిరాధినింధగన్. 41

గూర్ధ బలమక్షి:—

—

సీ. కరుణాక్షమాంబాప కదనక్రియారూఢి
హరికుబేరాభిప్రీశ కలకరించి
కీర్తికళాభూతికెవలంజిస్మేరిలి
లీగారాజు భవతీలనేరడించి

పావనతా స్ఫురద్భవద్దీక్షితుల
గాంగధరాద్రి భూ భంగి నవ్వి
దాన సుధాక్షయ ద్రవిణ . . .
ఘనసుధా నిధి శిఖరాకు జేసి
ప్రబలె ఖడ్గము ఖాగల . . . గ్గ
రక్షణ కళా ప్రసూనాంప రాజ విభాన
రాజిల్ . . . శాంతరాంగ సిద్ధి
అనంత తిరువేంగళనాథ న్నృపతి ! — 42

చ. విలసిత శక్తి మల్లి తిరువేంగళనాథ కళాపాణి వల్లరీ
బలన హా (తా) హితానిబిత విజాప్త రిత్యల మర్త్యమండలం
బహుకళ ప్రకటితం ప్రసవ పాలకనదః కులర్ (?) లబ్ధబుద్ధి నిం
బవె జల మెట్టి దాగ కరసమంచిత సద్గతి కేగు వేళలన్ — 43

సీ. దురుసు మోటు గతిబలు కరకు బాసలు దెల్ప
బలుకి తాయిలి కాస పడకు వారు
తమ మూది మోహంబు తరిగిపో మంది వి
బుద్ధి నియోగివ నేయుల నడుగు వారు
సమరాగ్ర పతన భాగ్యముల మరుకు రలకి యల్
వలదంచు నలువల తెలుపు వారు
జరఠాంగనా వేష చాతురత్వై యూలక
జిలబవి రియుంగిళ్ల నిలుచు వారు
నైరి వెలుప వెలంది లు దారవీర
విక్రమాస్పద బుట్టలల వేంగళేంద్ర
ఖడ్గ దాః ప్రేషితా తము (ము?) కైరవ్ యవను
లనిశ మలసు క్రియల దామ్మినలబు నప్పుడు. — 44

ఉ. అలరు వేంగళ నలపతి ర
మాంతము తేసదలశ జెన్నమాంబను మగుహ

నిలువయ కుకేశవాంబను
ఖ్యాతిగ గాంచిందు మాంబికను పరియించె. — 45

సీ. మగని బతిమాలు మానవకజేసి తెగువతో
పుట్టి నింటికి రొమ్ముంటి బగి వదని
హైన్యమూర్తి వలంపకాల తెలిసి నెవలంపి
యురుకాలమొకరింట నుండదని
గరిమె వాగ వారని రొమ్ము కరకు గాలవు గాంచేసి
తాను స్వైర(చ్ఛ)లాబ్ మూనదని
తల్లి దం(డ్రు)లను గాదను చు వెంబడి బాలు
దిట్టలై యురుచెట్ల బట్టదని
నాటియన వచ్చు రఘురాము సతిని చంద్ర
మతిని నిషధాధినాథు యువతిని భైమి
పతివలం మునికసరి కాభాగ్యమెతిని
మల్లి చెన్నమ దేవి కిమ హింతధైర్యలతికే. — 46

ఉ. ఆవరవర్తి నీ తిలకమందు కుమారయనంత రాణ్మణిన్
భావజమూర్తి నెల్లనుహింపాలు నిజన్మజునంతభూవిభున్
దావితవైరికగ్గి రఘునాథకిరీటిని వెంకటాద్రి పృ
థ్వీవరమా త్రిగాంచె తిరువేంగళనాథ నలపాలుడున్నతిన్. 47

వ. అంతటను. 48

సీ. పంచానన పీఠి బాటిల్లు కలనమే
. . కుంభికుంభవత్తుష్ఠ వరుల్
పుండరీకాగ్ర ద్విభల్లుతను కలుకతో బ్బు కలన నాగ్
రాకేందుముఖగతుల పై చౌకళించె
శరజాల విస్ఫూర్తి సంఘట్ల కలననాగ
తారకస్థలముపై దాడివిడదె
(ప్రకటి ఘటలో పారంభింప బడెనది.)

దివిజరాజవిస్ఫూర్తి తెలివంపు కలననాఁగ
కుండలేంద్రప్రభావాఖ్యాం దవించె
ననిబుధులెదను వినుతింప నఖిలభువన
తలకళాకాంతపుల్లతిగా గజలధు
మాంబ తొల్లి ప్రాల్ప మల్లికుమార అనంత
ధరణికాంతావతంసుని ధవళకీర్తి. — 49

మ. నిఖిలక్ష్మా మాలిచే సమీకమ్ము వినెంతే గాసిలంజూబియు
కత్తులు లగ్న నజరాంగనాళిత వియద్గంగాతరంగాలివే
లజలత్కేతల గాయమాంద్యచు నసమెల్లా బర్గ్లుచు మాలిగ
రుచిమన స్త్రీల కుమారసంత విభు హావైభవంబు సాముంనల్వె. 50

మ. పరరాజశ్రీ నలి కదాః ప్రతాపరవివజలంబ నర్తిల్ల యెల్లావనీ
ధరసంగతము పయోధి (గ్రుం)కినను దవ్యక్షేత్రమాలంపనాగి
పరగాక్షైక నిశానఖిజ్ఞ సుకుమారాంగి ప్రగల్భంబుల
ప్పురివెకిరింతముం దగ వాంబ్రమరికాపుంజంబులంబిల్ల గన్. 51

క. ఆయెల్లన నృపతిగాంచెన
జేయరకాంగమహిమ జెన్నుల హర్షియ
సాయకబిల వైరి ధరా
నాయకుని కుమారసంత నరనాయకునిన్ — 52

మ. తరమానె వినుతింప మున్ను బినవా వాదిశనా సి రభి
కరభాతీశ్రవణావళిభాం బహుబలగ (ఘ్ర) శ్ఘారిగా క్షిలోమాం
దరణం శౌరి సుఖప్రసూతి యొసంగెన్ దక్షైరికాభాంకతులాంగ్
పెరిమసుస్థిరనాథ నిమంత్ర సానిత నయుప్పిత్రంబుగాం జేయుటల్ — 53

చ. అతనికి సంభవించిరి మహాశ్రమ హామ శైలిరువెంగళావనీ
పతియును వెంకటాద్రినరపాలుడు నంత మహామహేంద్రుడు
క్షితి విలతిచెన్న భూవిభుడు చెల్వుగ భూస్థలి నవ్వైరాంఘు
న్నత దలతిబర్గ్గుచు దిక్కులయందు నానిర సార్థకవైభవంబునన్ — 54

ఉ. ఆరఘునాయకాధిపసమంచితకీర్తికి జంద్రచంద్రికా
పూరములచటి యుల్లలను పూంపలపానుపు పూరాశిగట్టుచు
నారిలతాలంకతిందు సుమనస్త్రజ వందప్రజప్పురంబు మే
ల్పూరపు బొదపృష్టటువ్రబల్లసరోగములహంవైరి రమెనిషగన్ — 55

క. ఆతనికి కుమారసంత
క్షితిపతి చెన్నావనీశ శేఖరులు మహాన్
న్నతులు జనియించి ప్రబలిరి
యతులితమతి రాజలక్ష్మణా నిలయులగుచున్ — 56

చ. పటుతర వెంకటాద్రి నరపాల ప్రతాప భరంబు మించగల్
నిలువగ వేకయాంబ ననరధిదావననంగ గానన
ష్టవినళికాంబు కాంబునగశంకరు నాండు నె సంగిమాల్లెవె
గ్గలవలయం నివత్తి ఉమహాబల వెల్లత్రా నె సంగు వెలుగ్గన్ — 57

ఉ. ఆరఘునాయకేంద్రతనయాగ్ర శిరోమణికుమారసంతధా
త్రీరమణుండు సంగబధిరీకలత దిగ్గజగాత్ర క్షేత్రమాం
తారణభేరికాభయదరావసరావచలర్జ్వలితేంద్ర తాం
తారధరాధరాగ్రబహుదాబహుధా వదరాంబి వర్ణన్ — 58

సీ. ఆజ్ఞాధిశిఖా సమనిలయం దయలు మించు
తెలుచెంచు దారసంచు చులుకజేసి
సంబరన్నిలగ రాజ సందాగహంవల నబాల్చి
చలిగట్టు రాగట్టు చౌకజేసి
స్ఫటికాక్షమాలికా చాంశిరోవృత్తించి
కలహంసమలని వాసి కాకుజేసి
రాజహంసపురంపు రారతు మైత్రెయు వ్పు
నడుగాంతి నేరట్టు నగడుజేసి
పరపరాభవ విదళితాతల్పబలవిరోధి
కలితసదావాంభాల్లి నిలవాల్పలు రాదుపర

రమణ బ్రవర్తించు సత్కీర్తి రశిక వరుల
పరగ బ్రోవంబెనెకుమారరాయనంతవిభుడు. – 59

ఉ. ఆచిననీలశౌరి సుతుడైన యనంతనృపాలమౌళి ఖ్యా
గాంచితవగిచిరాటుధిలపయోంబుధి సూతనకాంవర్ణి నా
శ్రీచటులాక్షి నాదనజు కృష్ణుడు దేవి బరిగ్రహించి యెం
తేచతురజ్ఞవేష్టితమహింబదగు దానవవైరి వైఖరిన్ – 60

సీ. తన యాది యనురక్తి శత్రునిదారారికిన్ జ
బలవదరీశంకలు బాపెనేని
బహుముఖ ఖ్యాతిబొగంపుటి భావమున మదిగా
. . . సంశబడిలాను వెలగదేని
పరువడిన నిజ హితకాశేష వరుని పూలా
పూలజలు వర్షమ్ముటంబలు పలుకదేని
ప్రియ యుపమ్ము చూరాచి భక్రియసేయగా బూచి
పలుకరాల్జ్ఞ పెలనిలచి బట్టదేని
సరియనిండగురాగహిం తెసలని ధాత్రి
సలని బంద్రకళాయురాలు సలని శౌరి
సలని పటు భక్తి గరిమచేజాలున యుర్వి
నంతభూకల్పమూంబకీయ వనిలాన. – 61

ఉ. ఆరమణీయదంపతులయందు దయుంబియనంతరాజకం
తీరత్నముస్సుధీ ఖనవినీలుడు వేంకటరాజరాజ భా
శ్రీరమణుండెసంగి రథకృతభూమదుపారభూను భా
పారకభా ఘురీవై విదయభార్గవ వైకరుకౌ ధురీణుడై 62

వ. వారలలోన. 63

సీ. కువలయోల్లాసంబు కానసాగకయుండిగా
హంసరాజత్ప్రకులకాననదా
(ప్రకటిత పుటలు 20 యాటకమైనది)

కమలాంధి వాసమై కళలునేరదా
ధవళితౌ బాంతమై ద్విళాలు కానదా
రాజశేఖర శిరోభూషమై యెసగదా
యమృత కేరపాత్రీతమ్ము కానదా
బుధచకోరదంబు పోషణం సలుపగా
. . . చాలురగాదా
తాదల శైత్యనుషిహార్కి తదవసర నిందు
జింది . . . దాహాకుండెల ననుచు
సరసకటిరాజ బృందములు నెసన్నుతింప
. . . బ్లమల్లయనంతవిభుడు. – 64

మ. ధరబెంపొందు నరేంద్రు తౌరిపులనంతక్ష్మాభుజన్మాళిదా:
కరవాలగ్రభుజంగరుంతర్హృతకైకాంక్షింపదన్నిళ్ళ ని
ష్ఠురదంబా ఘటవెంబడింబాగరటుల నస్తాక్షింబుచె నిర్భవసం
దరికినమ్ంటకపారిగట్లుటులతన్మహం తంబుల ల్పంబుచే. – 65

సీ. శ్రీభయాంగలారాశి విభుకాంతపైరాగ
మూనియెలాత . . . మందు
గురువవతావని సరపంక్తులకు నాటి
లోగిరమ్మైనను . . .
నాళియలతరహరప్ర దాయంబునకు నుచే
ముడించుటయు . . . కుంతప
గాంభీర్యతావాప్తి కలశాంబు నిధి వీడ
నాడియు . . . . ఘ్న
కలుష హంతృక్రియాభిసంగతికి వెనరి
దీనిత్మైన . . . . కుండు
నలని విచిత్ర ప్రవర్తనము దనంగ యంచు
నలప . . . . యనంతశౌరి. – 66

శా. సందీప్తోదయ శాంతియానలదుస్సాధ్యాంతరాదేవియాం
నందేలాం నవ్య వేంకటాధిపతికనరీన్ద్రింగణాంబు నివేని
కుళీంది ప్రేమ భరాంతరంగ తనుబింబాంచిత హంసైకసుధీ
బృందంబు శివనుతింప నానెసగెన్ఘా త్రింజత్రీ పొందాంబునన్ - 67

సీ. బ్రహ్మదేవ . . . వాచ్చు వైదేహిం(వరధర!)
వరధర్మోర్కాగిత్తి విలుకకునన్న
స్థిరభాగ్గ . . . పాంగము(యాకువేన)
యాకువేనలావాప్తినలరకునన్న
మంగళ సంపత్తి మారవచ్చిగిరికనెన్న
కాలాంభయనిభాతి గాంచకునన్న
నాకారశిఖజాగేశనవచ్చిరగిహింతి
మందగానిశియలేదాక్రకరీమునన్న
ననగనిరవధి మహిమాంశ్వకైక నిలప
మానమానవతిష్ఠ్యా యమాణగుణ
నిధానమై భాతిగాంచె నమూనవేల
మహిలవకరుణా రసాలంబి వంగమాంబ: - 68

ఉ. ఆరవకశిలలావి రెండ్కనవధిసుద్ధాధిపమాళి గాంచెను
శ్రీవరులు గావలంపు తిరువేంగళనాథుని మారనందుశలం
గారనవీనకంతుజనకక్ష్మీలతాంలునిధుత్రి యందు నిం
పారగరాజు తకుం శ్రీలవాభూతిలబుత్సులగాంచుకైవడిన్ - 69

వ. అందు. 70

చ. విజితవిరాధి వెల్లనతిరువేంగళనాథకిరీటి యుల్లస
ద్విమియల యశోగిరులగది వేళ రవాపనగుంటూడుడు
ద్విబిరులతదీయసద్గుణపు శీలాలపంబులు గానుల్బి యా
కర్ణించుగకేవలాలు ర్ధశజగద్ధులపద్యోత్పవాంత పీఠికన్ - 71
(ప్రకరిప్రటలుపాఠ, రాజ్యం పబడియున్నది)

సీ. వసుదేవకలితనారవమస్మా త్రియేకాదు
నాగేంద్రసంభరణావైచిత్ర్యమసగు
వారికలితాగ్ర సీనాపాస్త్రియేకాదు
విజయప్రథానైక వృత్తిబాదలు
ప్రమతిమన్నగుణకీర్తి పతిత్వమాత్రమేకాదు
విదురాదరత్రయా విహ్వలియయుడు
సహాజ సుభద్రతా సౌభాగ్యమేకాదు
మధురాధిపత్యసంపదదనల్పు
నేర్చునుని యంతులౌంతు శౌరియనంగ
ప్రబలినవిహరిపుమధుభుజావిలసితాలి
బలుదుఖర్గప్రబలాలరి మాద్యులు దుర్గ్మ
నందామిభూతి తిరువేంగళనాథ నలువతి. - 72

సీ. శ్రీధర శ్రీధర శ్రీధర ప్రతిపాదె
ఘనదుదయాంభూతి కౌరవకుల
తిమిరారి తిమిరారి తిమిరారిసదృశుడై
పెంకిశుబలావప్రభావకళల
ఖగరాజ ఖగరాజ ఖగరాజలిమలుడై
ప్రబలుండు కీర్తి వైభవరయకుల
గాధీశ గాధీశ గాధీశకలుడై
ధరణిగాంభీర్యవిధదశిభ్రలకుల
నలదు ధరణిక్రియా . . . దారిద్ర్యహార~~ము~~
తానురక్తుడు హరిభక్తుడు ధనఘసత్తు
శమలసలాగ్రిక్తి కథీయ మూర్ధ్నిభిషిక్తు
డలరు తిరువేంగళక్ష్మాతలవిభుండు. - 73

చ. అలఘుకుమారవంశరఘు నప్పలరాజు కిరీటి ప్రతిన
జవలధృతి మంగమాంబ నులసత్ప్రమదాంబు నెంతియాడిరా

దాక్షిణ్యలసిత శార్వరీ శర్వరీ తిరువేంగళనాథుఁడు గారవించు ని
ష్టులమలిన్లతిధి వందిమ్ములక్షితాను భయలతనమానుమానసక్తై. 74

సీ. సుచరితా వ్రతదీక్ష శంభరయా యత
దీక్షుఁడు ద్వైరివధు సాటి మంగమాంబ
ఘనభాగ్యగతి స్ఫూర్తి కమనీయ రతకీర్తి
శుభవాక్కుల సాటి మంగమాంబ
అతిశయాస్థిత భరాసన్నధాన శాలిని
మదనారిసతి సాటి మంగమాంబ
రూపవిభ్రమరాజి రుచిరతిలోత్తమ
మదనమానిని సాటి మంగమాంబ
భజిభజ శౌరి ముఖ్యనాంత భూపాలశేఖ
రాత్మసంభవ తిరువేంగళాద్రినాథ
పట్టమహిషి పతివ్రత ప్రకరణీయ
మానసద్గుణ నికురుంబ మంగమాంబ! — 75

మ. ధరణీ నిర్భరకల్పవల్లి సుచరిత్రశ్లాఘ్యసంసాలబం
ధురసౌభాగ్యనివాసభూమి హితబంధువాల రక్షాదురం
ధరకారుణ్యశాసైకసీమ విలసల్లోకాళి కల్పస్వాంతనె.
చిరలక్ష్మీ వేంగళనాథు మంగమ ధరిత్రీ మానినీమాత్రమే. 76

చ. అతనియనుంగు దమ్ముఁడగు నట్టి కుమారయనాథశౌరియు
శ్రీతదతుల ప్రతాపరవిదప్పప్రమండలచేవధంకు దా
రితమయ పాకపరులతదర్శనలి దీరగశీలలంబు రా
జితకమలాకరాబులను మిత్రము దెంచు విరోధికాంతక్షే— 77

సీ. తనభుజాదండంబు దండశూక సామ్యము
తలమోపు మాన్యు కాండ దండు గాఁగ
తనవిదితీర్ణయ దుష్ట దైవతారివిభు సాక్ష్య
తార్కిక లక్ష్మి భిక్షమ్ము గాఁగ

తనసూనృత ~~వాక్సత్యవ్రతము~~ వ్రతవాద్యతాఁ బాట
జపహోమవిధుల తత్త్వ కిల్లు గాఁగ
తన యశోబద్ధ శాసనకల్పశుభ పక్ష. . మమలముల్
. . రుచిర భాగధేయము గాఁగ
ప్రబలి నైర్మల్యరమ్యకర గ్రామ్యత
కైరవముల్ సమరూపతి ఒమాంకు గాఁగ
. . . యనఁ దనరె విభుఁడు. 78

సీ. కడప రాజాన్వయాగ్రణి యైన కొండరాజ
కొండరాజ్వ దేవార్జి గనవలెంబ్రీ
నిఖిల సాధ్వీశ్లాఘనీయ యశ్వైల యమ్మలాంపు
చతురాననే యముష్మిసద్గుణాళి
అలంత్రిత జనకు మంబావనీ దర్శ యలం
శ్రీమించు . . కుచాలవ సరసి
కకు బద్ధిలగ్న వనాకబరీ భరాలలకు విరి
బంతు . . . మలక్ష్మి.
అట్టి సాధ్వీనర్తి నిల యయనంతమాంబ
తనకు దేవేరి గా ధాత్రి దనరు నతఁడు
మారసంతాధిపతి పులగమ్ముజ నిజాగ్ర
మహిమ గా మించు సురరాజ మానికరణి. — 79

చ. చెలువను నెలదనమ్మయము చేప్రభవిల్లు ననంతరాజభూ
తలపతి గారవింప ప్రముదంబున వేంకటరామరాజు చె
న్నలరె సహోదరులగు తిమ్మానిలభావము పల్లవింపగా
నెలమి నిరంతరము మన్ననవహించి రహించు సెంద్రుబాస్పునం. 80

సీసపద్యము.

సీ. ఏరాజ శౌరి నాసీరాధ్వత రవించు
కనుమాంపు సందేచి కల్గుఁ గాఁగ

నేర్చిన విమల శ్రీధనం ధరారావ
మనుకూల గలిసహాయంబు గాఁగ
నేరి హరిహయ వాజి హేషారవ స్ఫూర్తి
గజసమాజ రాబోధకరంబు గాఁగ
నేనలపాలుని నిర్భర లాంఛనాసక్తి రణ
చలువ తేటపండు వెన్నెలలు గాఁగ
గదిని నిజకటకాంబ లాగేలరీటు శ్రీరంగ
కూటకందర వాటి శిలం గాటకోటుల
బాటిలుచునుండు రహించమనే మేటివలన
నీటదు వెంకటరాయ రాజాఖ్య విభుడు. — 81

ఉ. శ్రీనిధి యవివిభుండపరచండలసద్గిరులశౌనసింహభూ
జానికిరాటికసరిరులసద్గణమానధిరశేషమాంబసా
ధ్వీనుల వెంగళాంబలనదేవ్యలుగాదనరేశరస్మాక్ష మా
మానినులాలక్ష్మిపట్టుపులుగమాధవ్యదాప్యుక్రమంబుదాపగన్ (8) ~~82~~

ఉ. వీరవరంపుమైన యలవెంకటరాజనృపాలశౌరి ఘో
రారుల బెంప్రనమ్మి జనులగ్ల నిరంతర రాగమాని బలిం
దారకలోకసాఖ్యకర గానమెలసంగి వనీపకావళిం కేఁ
దారు విరోధి కోటికిని దాంతలు గాంచెను పాలవృంగవృల్. 82

సీ. వీరవిరోధిరాజశ్రీలుల వేంకటరాజుభుజాయుఃప్రరా
గ్గారక దాసమంత యలు నగ్రదుభర్త్రులతత్త్రణస్థాళిఁ
జేరినదాని వారిసరసీరుహనేత్రల నేత్రభాష్పవాః
ప్పూరపరంపరల్ విభుదప్రంగవపాంబలమొప్పవింపుచున్ 83

ఉ శ్రీనిధి యవివిభుండపరచండలసద్గిరులశౌనసింహభూ
జానికిరాటికసరిరులసద్గణమానధిరశేషమాంబసా
ధ్వీనుల వెంగళాంబలనదేవ్యలుగాదనరేశరమాక్ష మా
మానినులాలక్ష్మిపట్టుపులుగమాధవ్యదాప్యుక్రమంబుదాపగన్ (8) 84

శా. ఆసాంద్రీప విభులు ఉల్లసిల్లిరి నవీనాఖండితే మహాన్మహా
యాసంశాగ్భిలతక్తిప్త్రై శుభచరితాలు వాస్తుస్థై భృత్యులై
వారసక్తి లక్ష్మి బెలారక్ష సుమన లేపాలే విసంధా పరర
క్షాసంపూర్ణక్షమాశ్రీ నాథకళ్లై సాభాగరీతిభాగ్యనల్లలా. 85

ఉ. శ్రీనిధి శేషమాంబ నవపుల్లజమూర్తి మహారసాల భూ
జానిసనాలధీపది వెసన్నని యెరమర వెంగళాంబయు
ధీవసలచదరులైన తిరువెంగళనాథుని గాంచె భవ్యులై
వానిరవాల్పరసుత్రాలు లవాధిక సుత్ములగాంచుచాయ్యునే. 86

వ. అందు. 87

సీ. తనలోనమాలాంప విలసమురక్తి నీక్షించు॥ పల్లవాక్షుల
కగరికి ~~[illegible]~~ కేళ్లదాఁటి
దనదానవిభవంబు ~~8 379~~. దక్షించినిలువగా
నాశికిదీనాళి శైనలిబిలి లురుక
తనదాః ప్రతాపసంతమసాశి గనివైరి
ఘూకలోకములల్ల నుహాటుజేర
తనకీర్తి నైవిందు లోటిని వెల్లవఝాంచి
యు వ్యోమకారకాంబులదుగు మెదవ
తనసమల్లసదాజ్ఞల లాంతమాలల్
మెలమి శిరసావహింపుచు నెల్లనల్పులు
సంతసిల్లగు నారఁ యనాటు లోవిభుడు
వెలయు చెలనాథులోకైక విశ్వలేలుగ. — 88

వ. మరియు. 89

చ. క్షితిపతి యవివిభుండపరచండలవెంకటరాజుపుత్రి నూ
క్షితదుధిగా భాగ్య నలివలాజెన్నవదేవిచరిత్రహించి యం
చలవతి దేవి రిల్లనలసింధులనారి నిలుపెంచి యలారు సం
లాభవృద్ధిశాని త్యైమెసగు లాజరసాంఘ్నిరభంగబాగంగు చున్. 90

చ. తనఘనవంశమీకరణి దాపరతో పరగా సదా సదా
తనుజుని జుఖ్ల్ భూపలుల దారి గురించి నిజాధి నాథసో
కనదవనే సలి నై గడు గాంవల పించుచునే వేలన
వినవిదరాలి మల్లికుల వేంకటరామ సుపాలుడున్నతిన్. 91

షష్ఠ్యంత పదములు:-

క. ఏలాందలశలతిలసుత
నూళీలా లలితమోల్లసదృశాగ్రహరునకున్
ఘూంలాహింత చారలాగత
పాలాంచిత దీనదైన్యపద భాజునకున్. - 92

క. సారశరాం సారశరాం
సారశరాంజలయ దవిచకరాంగునకున్
ధీరతరాం ధారధరాం
చారసురాంగాలి నిఖిలత సప్తాంగునకున్. - 93

క. ఆలాంబిహింత విభ్రమదాం
దిలాంబిగతలగల నత్రు ధిల చలత్పునకున్
కలాంబిబిల సుల్లాంబియుత
సలాంబిపుల వాంగివలాస సమదాలమ్మునకున్ - 94

క. కరాంచిదికబల దోరా
ధరాంబినకనిమి సనత్రీల శ్రీపతికిన్
పరాంబికుల దరాంబిబాల
వరాంబిదల మానవైరి వసుధాకలితునకున్. - 95

క. ఆక్షితబల యలక్షాక్షితనయ
వక్షితభవయు దారివర పై భవరతికిన్
పుష్పాక్షితబల భక్షితకల
సక్షితసల విలవర వాంక్షికలిలా కలితునకున్. - 96
(త్రికరి ప్రటలు తోరాంశాంచితిని)

క. భూరిదయారస సుంభన
సారదయా నంది తారలి మునలతి లసనకున్
శారదపర   రారదర
పారదసరస్వత్కీర్తి పరికలితునకున్ - 97

క. గాంధరబాంధు నెక్కైరవ
గంధవహార్చిత దపిమసకార వాలునకున్
బంధితలగలు నకు సహ
స్కంధరిపు క్షోణి ధ్వనవదవిష్ఠాలునకున్. - 98

వ. అంకితంబుగా నే నాగనరింహం బనునవ్విష్ణుక్తి రాఘ
వంబను మహాప్రబంధంబునకు గర్తాత్రయం బెట్టిదనిన. - 99

శా. శ్రీమంతుంబు కవి ప్రధానుడు వాంసించెప్పు బరా చేయుం
దామోదరుని నారదాగ్రక్కైవి నిశిష్టి వెంత మరుచింకలి
రామందర్శిన సత్రీయల్ సలు ప్ర-చల్యాంశి శేషులి
త్రమా దర్శింతలు సాంధు నింగన మునిః శ్రీయః ఖనిః సావనీ. 100

ఉ. తేకువ సన్నిది లచర తీరవ నష్ట వికుంబబాదిము యుం
దేకలు మారవిధ్వలి సహిష్ణు ప్రకీందశరాలు విద్యలు
వాళ్ళికు విలాంతు కైక కటుకటాంలు నిబాంబుజనున్నియుక్తిగా
తీకికము ఖాళ్ళిసామ నాకమే విబుధారాధిబుట్టినేగదిన్ 101

శ్లోకాలు.

మాంనిషాద ప్రతిష్ఠాంత
 మగమః శాశ్వతీః సమాః
యత్క్రౌంచ మిథునాదేక
 మవధీః కామమోహితమ్.. 102

క. ఈనిసజ రెమెం చాలత కలితలు । లనితరజలినబాట
దీర్ఘ బలిమి పటి లమాలు । ధమడను వాండికి బహు ।
మునితన యాత్రమసమీపమున కడుమ లరిణి. - 103

ఉ. ఏ రసికాగ్రగణ్యులకు లెన్నగ ననేకవిధ ప్రపంచితో
లాఘుచరేంద్రజాల విధి లాలిత పింఛికయై లసద్ఘన
వ్యాపిని గర్జి దేవదలి వచ్చి విహారకేళికను స్నేహమొప్పె
నీరసమూసను వానివే వెన్నెక్కెలు వచ్చెదవగ్రభూపుకవీ — 104

అసమగ్రము: కథారంభాంతములు గలవు. వారల వ
మంచిది. తప్పులు గలవు. శైథిల్యములు గలవు.
గ్రంథపాఠములు శంకితములు.

అజ్ఞాతకర్తృ రాఘవమును విప్రబంధములను
నడిమింటి వెంకటపతి రచియించెను.

ఇది కడప జిల్లా సిద్ధవటము ప్రభువగు మట్ల
తిరువేంగళనాథుని యనుంగు నాలవ సంతానమైన
వెంకటరాజు భూపతికి అంకితము చేయబడినది.

(అసంపూర్ణము)

Copied by:- K. Jagannatha Rao
28. 5. 61

Compared by:-
(1) K. Jagannatha Rao
(2) [illegible signature]